

Periode 1920-1930

Historie

Begin jaren '20 is er na enkele jaren van schijnwelvaart sprake van een malaisetoestand. Alles wordt steeds duurder. De staatsschuld is formidabel. Door bezuinigingen op leger, scholenbouw en ambtenarensalarissen worden miljoenen bespaard door minister Colijn. In 1925 was het ergste leed geleden. In 1922 werd o.a. het vrouwenkiesrecht in de grondwet vastgelegd.

Vrouwen

In de notulen van oktober 1922 wordt voor het eerst gesproken van "eenige dames" die aanwezig waren. De vergaderingen dienen wat aantrekkelijker te worden om bij te wonen. Er wordt gesproken over "een voor Putten nieuwe vorm van vergadering." Voorafgaande of aansluitend aan de ledenvergadering wordt een "Ouderavond" gehouden met kinderzang en inleidingen.

"De aanwezigen worden vergast op een lekkere kop chocolade met biskwie, vooral de dames genieten hiervan... terwijl het genot der heren wordt verhoogd door een geurige sigaar."

Bestuur en personeel voor school "Het Dorp" 1933

Ter gelegenheid van het afscheid van meester Veefkind in 1933. Bovenste rij: H. Aalten, J. Kraai, ?, Mevr. Veefkind, D. Veefkind, ?, ?, G. v.d. Zanden, Voorste rij: J. Schuiteman, H. Koopman, Mevr. Koelewijn, J. Koelewijn, A. Veefkind, Mevr. Veefkind, B. Hartman, G. Beernink

Mijn schooljaren in School te Dorp - Mevrouw Vastenburg-de Vries, (1914)

Mijn eerste schooljaren heb ik in Nijkerk doorgebracht. Op mijn achtste verhuisden we naar Bijsteren. Mijn broer en ik gingen naar Putten. Dat was voor ons een heel eind lopen. We moesten 's middags overblijven. Een paar boterhammen in een tasje en een flesje melk en daar gingen we. 's Winters vaak op klompjes. Maar met droog weer en in de zomer mochten we van moeder schoenen aan. Dat vonden we veel fijner en we konden harder lopen. Om negen uur ging de school aan. Om tien voor half negen gingen we thuis de deur uit. We liepen over de Engweg, langs de molen. We vonden het prachtig als de wieken draaiden.

's Zomers gingen we ook veel door de korenvelden en plukten we klaprozen, korenbloemen en margrietten. We maakten mooie boeketten. Het was een heerlijke tijd. Door al het mooie wat we zagen, kwamen we wel eens te laat. We moesten dan nablijven, wat niet zo prettig was.

Om negen uur klapte meester Veefkind in de handen en ging de school aan. De klompen werden in de stelling met schappen gezet. Met klompen in de klas gaf te veel herrie, dus we moesten pantoffels aan. Die waren vermoedelijk van gevlochten legerkleding. De les kon beginnen met bidden, psalmzingen en de bijbelvertelling. Een paar maanden heb ik bij juffrouw Dolman gezeten.

Daarna bij juffrouw van Rossem. Dat was een schat van een juf. Ze kon mooi vertellen. De bijbelverhalen en geschiedenis gingen voor je leven. Je zag het gebeuren. Ze was altijd bezorgd voor haar leerlingen. Ze hing vaak jassen bij de grote Salaman-derkachel. Om onze flesjes melk deed ze een touwtje en die hing ze aan de ring die om de kachel stond. Soms vlogen de kurken van de flessen, zo heet werd de melk. Zo zorgde zij ervoor, dat wij 's winters warme melk hadden.

Tot ons grote verdriet werd ze ziek en is ze niet weer op school geweest. Ze heeft een lang ziekbed gehad. Ik geloof van wel 30 jaar. Ze heeft haar ziekte moedig gedragen. Ze was een gelovige vrouw, een echt kind van God.

In haar plaats kwam meester Willemsen en in de eerste en tweede klas kwam juffrouw de Vries na juf Dolman. We merkten dat meester Willemsen en juf De Vries verliefd op elkaar waren.

Meester A. Willemsen

Juf de Vries

In de vijfde en zesde klas regeerde de bovenmeester, meester Veefkind. Elke week moesten we een psalm leren. 's Maandags moesten we hem opzeggen en leerden we hem zingen.

Om kwart voor elf hadden we speelkwartier. Dan was het spelletjes doen, touwtje springen, kaatsballen, knikkeren, kringspelen, blindemannetje, achterop-zittertje., Bok, bok, hoeveel jaren heeft een bok, of wat er ook maar aan de beurt was.

Met koninginnedag hadden we feest.

Getooid met vlag, sjerp en oranje strik in het haar gingen we naar school.

We gingen in optocht naar het feestterrein. Er werden allerlei spelletjes gedaan. Kruiwagenrace, onder een zeil doorkruipen, zaklopen, houtjes rapen. Wie gewonnen had, kreeg een prijsje. We kregen allemaal een zak snoep en een sinaasappel.

Met mijn twaalfde jaar ging ik van school en moest ik gaan werken als kindermisje. In die tijd moest je maar wat gaan verdienen.

Die goeie ouwe tijd.

Donkere tijden

Over het begin van de 30-er jaren is in de notulen het volgende te lezen: "Donkere tijden. De dagen die wij tegenwoordig beleven zijn boos. Donkere wolken pakken zich aan de maatschappelijke en economische hemel samen. Benauwend laat zich de toekomst aanzien.

Oorzaak hiervan is gebrek aan Godsdienst. Waar de Godsdienst verbannen wordt, is de maatschappij tot ondergang gedoemd. Zie slechts naar Rusland. Ook in ons land is het begin der revolutie zichtbaar. Redding hiervan is alleen mogelijk door een Godsdienstig leven."

School 't Dorp 1926

1. Veefkind, 2. Willemsen, 3. stagiaire J. Snapper, 4. Juf de Vries, 6. Mepie Ruiter, 8. Henk Meeboer, 10. Annetje v. Hell, 11. Cornelis v. Hell, 12. Willem Snapper, 13. Bertus v.d. Zanden, 14. Willem Snapper, 15. Rik Kamphorst, 16. Jan v.d. Brug, 17. Gerritje v.d. Brug, 18. Rieks Leysen, 19. Henk Leysen, 20. Anna Bakker, 21. Coba Boon, 22. Gerrie Vastenburger, 23. Martha v.d. Weitgraven

Afscheid meester Feringa

Op donderdag 4 dec. 1924 neemt W. Feringa afscheid als hoofd Christelijke school Hoef. Tijdens vergadering Vereniging voor Gereformeerd Onderwijs wordt hij toegesproken door voorzitter B. Hartman. Hij zet uiteen hetgeen Feringa in de 25 jaren als hoofd voor de school heeft verricht. Het Correspondentieblad Orgaan Christelijke Onderwijzersvereniging schrijft het volgende over Feringa's afscheid:

“1 december heeft de heer W. Feringa Hoofd eener Christelijke school te Hoef, gemeente Putten, het onderwijs met pensioen verlaten. Met hem gaat van ons heen een dier strijders, die de hitte van den dag en de koude van den nacht heeft moeten verdragen. Aanvankelijk werkzaam bij het openbaar onderwijs resp. te Winschoten, Eibergen en Ermelo, heeft het beginsel hem gedrongen over te gaan tot het Christelijk onderwijs.

Wel was dit een offer! De eerste Christelijke school in de gemeente Putten, die hem als hoofd zag optreden, werd geopend met 33 leerlingen en de vrees was niet gering, dat deze school zou bezwijken. Wonderlijk heeft de Heere echter den arbeid gezegend. Mede door de krachtige leiding en door de bezieling, welke van de heer Feringa uitgingen en door het vertrouwen dat hij bij de bevolking wist te wekken, groeide de schoolbevolking snel. Allengs rees het kindertal tot ruim 200, terwijl thans reeds op vijf Christelijke scholen de Putterjeugd onderwezen wordt in de vreeze des Heeren.

Verder: lange reeks van jaren leeraar aan Christelijke Normalessen te Ermelo/Putten. Jarenlang voorzitter Christelijke Jongelingsvereniging diende de gereformeerde kerk als ouderling. Heer Feringa hoopt zich metterwoon in Utrecht te vestigen.”

Het bestuur heeft een marmeren gedenksteen laten maken, die hier is afgebeeld. Deze gedenksteen is nu nog in school Hoef te bewonderen.

Gesprek met Anna Dokter (1915), Lubbertje (1914) en Rikje v.d. Broek (1916)

We gingen samen naar school Hoef, op de klompen. We liepen er bijna een half uur over, soms nog wel langer. Dan ging je slootje springen. Ook wel eens, als het in de knikkertijd was, dat je heel de weg knikkerde. Ik knikkerde altijd met Henk Timmer. We hadden van die glazen stuiters, een buidel vol. Ik won altijd heel bar. Maar ik deed gemeen, zeiden ze, ik deed mijn vinger onder de knikker. Dan kwam meester de Jong en als hij zag, dat mijn handen zwart waren, zei hij: "Heeft ze weer gestroopt?" Ik schaamde me er een beetje voor.

Mijn broer Gijs had van die lange benen, die kon goed slootje springen. Hij kon gerust over de sloot bij school springen. "Och, kan jij daar niet over, zei hij een keer tegen mij, "tsjonge, dat is toch maar niks." Dus ik nam een aanloop, maar kom met mijn verkeerde been voor en ik liep zo het water in.

In de berm zitten deden we zandhappertje. Dan had je een mes en dat legde je op allerlei manieren op je hand, tegen je kin en je neus. Je moest het dan met een vinger van je andere hand in de lucht gooien. Het moest met de punt in de grond komen. Als je het goed deed kwam het mes zo rechtop te staan, dat je er met twee vingers onderdoor kon. Als je onvoorzichtig was geweest, kon je een beste snee in je vingers hebben. Het was gewoon een knipmes.

We zaten op een keer rustig zand-happertje met elkaar te doen. Er stond een grote jongen van school te kijken. Ik was aan de beurt, maar ik kon er eigenlijk niet twee vingers onder krijgen. Maar ik drukte stilletjes gewoon het mes omhoog. Dat ziet die grote jongen en die duwde boos tegen mijn arm. Ik had een gat in mijn arm, een groot gat. Laatst was mijn kleindochter ergens op bezoek en toen had hij gezegd: Ik heb je oma eens met een mes gestoken.

Ruzie hadden we vroeger nooit, wel gekkigheid. We waren voor niemand bang. Toen iemand van de melkkar terugkwam, zei die: "Wie wil de eerste klap?" "Ik," zei Rik overmoedig. We hebben hem een keer zo'n schop gegeven, dat hij over het draad ging. Toen we later met va en moe bij zijn moeder op visite gingen, zat hij de hele avond een kwartetspel met een doekje schoon te maken. Op het eind gingen we naar huis en toen kregen we dat kwartetspel. We vonden dat erg aardig. Dat spel hebben we nog jaren gehad. Als het heel warm op school was, dan mochten we bij de bermsloot zitten.

Er kwamen in die tijd bijna geen auto langs. Er waren hier een paar jongens, die voor de grap zeiden, dat ze zich wilden laten overrijden, omdat ze niet graag naar school toe wilden. Ze moesten een uur wachten, voordat er een auto kwam.

Meester Willemsen woonde in de Weverstraat. Hij ging lopend naar school. Hij liet ons altijd hetzelfde versje zingen met de woorden los uitgesproken. Hij kon niet fietsen. Hij had de gewoonte, dat hij snoof. Juffrouw Mekkens vertelde eens, dat haar vader altijd met zijn duimen draaide. Op een keer deed ik het ook. Meester Willemsen zag dat. Ik kreeg gelijk een veeg op mijn neus. Meester Willemsen deed dat vaker. Dan zei hij, al vegen uitdelend: En dat meisje daar, en dat meisje daar en die jongen daar.

Juffrouw Mekkens kwam met de trein en dan stapte ze bij de Bijsterense halte uit. Ik weet nog, dat ik een keer vlekken op de lei had. Toen moest ik een spons en een zeem meebrengen. Maar we woonden zo ver, dat je, als je iets vergeten had, niet meer terug kon gaan. En ik had het weer vergeten. De juf vroeg: "Hoe kan dat nou? Heb je dat niet meegebracht". "Jawel," zei ik, "maar de jongens uit de andere klas hebben hem verbrand". "En wat voor jongens zijn dat?" vroeg de juf. Ik

Meester de Jong vroeg eens, of iemand wist, hoeveel zonen of Isaï had. Dat wist ik wel: acht. "Nee," zei hij: "Zeven." Maar ik wist zeker, dat het acht was. Pa had zo'n gedicht: 'De Filistijnen waren eens met Israël in de strijd. Ze brachten mee een grote reus, vermaard ook wijd en zijd. Zijn spies was als een weversboom, zo lang en ook zo zwaar. Je weet niet half, hoe groot en sterk die Goliath wel waar'. En dan kwam er: 'Acht zoons had vader Isaï, drie trokken er te strijd...' Ik kwam thuis en zei dat de meester had gezegd, dat Isaï zeven zonen had. Pa zei: "Dan ga je morgen naar de meester toe en dan zeg jij dat het acht was." Maar dat durfde ik toch niet, al was ik gek met hem. Tegenwoordig durven de kinderen dat gerust.

Meester de Jong

Ik had een meisje in de klas, Corrie ten Hoven. Ze was verstandelijk gehandicapt. Ik mocht met Koninginnedag een spelletje voor haar in de plaats doen.

Ik had voor me zelf gewonnen, maar ook voor haar. We mochten kiezen uit een wollig beertje en een telraam, Corrie natuurlijk het eerst. Die koos het beertje en ik was erg blij met het telraam.

Juffrouw Mekkens had de eerste en juffrouw van der Laan de tweede klas. In de derde klas hadden we meester Willemsen en in de vierde klas meester de Jong. Meester Ruitenbeek had de vijfde en zesde klas.

Meester Martens kwam na meester Ruitenbeek. Ik weet nog, dat we met de armen over elkaar moesten zitten, helemaal aan de rand van ons bankje, toen hij proefles kwam geven.

Meester Ruitenbeek

Uit 22 sollicitaties wordt vrij snel oud-leerling J. Ruitenbeek in Harderwijk met een bezoek vereerd.

Nog geen 2 dagen later is de benoeming rond. De tuin krijgt een grondige beurt, er komt een kast voor schoolbenodigdheden, de schoolspeelplaats wordt uitgebreid met een stuk aan de overkant van de beek, wat gehuurd wordt van broeder Kraai.

Er komt een brug en later een hekwerk.

In 1925 worden de kastanjabomen geplant. Meester Ruitenbeek organiseert een schoolreis naar Amsterdam.

Door het dalend aantal leerlingen wordt juf Mekkens op wachtgeld gezet, omdat zij geen kostwinner is.

Juf van der Laan vertrekt, meester de Jong krijgt ziekteverlof.

In 1926 wordt in school Het Dorp en in de woning elektrisch licht aangelegd. De gemeente toont zich bereid tekorten in de begroting aan te vullen.

In 1927 gaat meester Ruitenbeek naar Harderwijk. Het bestuur ziet hem node vertrekken.

Meester Martens

De opvolger van meester Ruitenbeek was de heer Martens. Deze krijgt ook met tal van zaken te maken, o.a. de 'houten kwestie'. In de vergadering van april 1930 stelt de heer Martens deze kwestie aan de orde. Hij heeft in de courant gelezen, dat men aan de school begonnen is de kinderen de klompen te laten uittrekken, wat echter wel wat tegenstand van de ouders heeft verwekt. Aangezien dit echter op vele plaatsen reeds gebeurt en er door de Inspecteur ook de voorkeur aan wordt gegeven, is hij er ook mee begonnen en vraagt hierover nu het oordeel van het bestuur. Het bestuur keurt deze handelwijze niet af, maar oordeelt toch, dat men niet kan voorschrijven dat de kinderen bij iedere weersgesteldheid de voeten slechts met kousen bedekt in de school zitten. Om hieraan tegemoet te komen, wordt besloten, dat op aanvraag aan ieder kind op kosten van de vereniging een paar schoolpantoffels kunnen verstrekt worden, die van de Stichting 's Heerenloo voor 35 centen per paar kunnen worden aangekocht.

Foto school Hoef 1926

Rij 4: Meester de Jong, Meester B. Willemsen, Willem Grift, Gerrit Knevel, Gijs Dokter, Willem Roelofsen, Marten Bloemendaal, Arend v.d. Hazel, Wiegman v.d. Hazel, Cees Kruidhof.

Rij 3: Rikje v.d. Broek, Corrie Kruithof, Aal Kruithof, Wim Teunissen, Liesbeth Dekker, Riek v.d. Hazel, Rieka Aalten, Maartje Cornelissen, meester Ruitenbeek.

Rij 2: Bia v. Bloemendaal, Rika Dokter, Jantje Knevel, Wim Knevel, Jant Jansen, Els Pieper, Geertje Cornelissen, Tijmen Mosterd, Henk Cornelissen.

Rij 1: Peter Koopman, juf Mekkens, Drees Aalten, Eefje Jansen, Niesje Goedvree, Heintje Jansen, Eib Mosterd, Tiemen Mosterd.

Mijn belevenissen op school Hoef 1928 - 1934 door Cees van 't Klaphek

In de 1e klas hadden we juffrouw Hagen, een lief mens, die alles overhad voor de kinderen en ik denk dat we goed bij haar leerden. In de 2e klas hadden we juffrouw Belksma, een Friezin. Ik weet nog, elke middag at ze een banaan na haar brood. Ik dacht: "Wat moet ze rijk zijn. Als ik zelf groot ben en geld genoeg heb, doe ik dat ook".

In die tijd had je arme gezinnen. Er waren 4 jongens en 1 meisje uit een gezin, die nooit brood meebrachten. Als iedereen gegeten had, kwamen zij rond en kregen wat over was. Ze konden het niet op.

In de derde klas kregen we meester Willemsen, een Afrikaan. Hij vertelde altijd over Afrika. Dat de jongens daar op paard naar school kwamen. Ze hadden een revolver bij zich om slangen te schieten. Die moesten ze op school afgeven. Ook sloeg hij met een stok als kinderen niet wilden gehoorzamen. Hij vroeg mij vaak een stok. Dat deed ik graag, maar ik gaf een goede snee in het midden. Dus als hij sloeg, vloog de stok aan stukken door de klas.

In de 4e klas hadden we meester de Jong, een rustige man. Hij droeg altijd een manchesterse broek. In de 5e klas kregen we meester Renes. Wij zagen hem altijd op zijn damesfiets langskomen. Op zekere dag werd hij onze meester. Hij was een beste meester. Als je goed je best deed, mocht je met rode inkt schrijven. Dat was een hele eer.

Ook gaf hij plaatjes met teksten erop. Die kon je inruilen voor grote, maar je moest wel eerst de tekst uit je hoofd opzeggen. Hij gaf ook goed zangles. We zongen toen al tweestemmig, dat het een lust was. Hij ging vaak mee om mijn duiven te bekijken. Op een keer kocht hij een span van mij.

Meester Schroor heb ik niet gehad, want vader stuurde me naar Nijkerk, naar de ULO. Wel was ik heel groot met hem. Hij ging elk jaar een paar keer mee kievitseieren zoeken. Die ene keer vergeet ik nooit meer. Hij ging mee uit school. Wij gingen met zijn drieën. We namen alle maal een polsstok mee, meester Schroor ook. We kwamen voor een vree met drie draden. Geurt en ik sprongen erover en meester Schroor vroeg: Zou ik dat ook kunnen? Zeker kun je dat, zeiden we. Hij sprong, maar niet hoog genoeg. Zijn broek haakte aan het prikkeldraad en er scheurde een heel stuk uit zijn zitvlak, Wij gingen gewoon verder, vonden wat eieren en iedereen had schik.

Ik heb vijf jaar bij Graddus van Asselt gezeten. Wij gingen elk jaar over en zaten in de volgende klas weer naast elkaar.

's Middags gingen we weleens ons brood opeten bij "Jan zijn gat". Dat is een plas op de hei, net over het spoor. Daar vonden we een keer een jong waterkipje die een heidestruik door zijn zwemvlies had. We hadden hem gauw verlost van een wisse dood.

's Avonds op huis aan wilden de Steenenkamerse jongens nog wel eens vechten in het weggetje naar Koopman, maar de boerin stond altijd op de uitkijk en dan gooide Hendrik, haar man, ze uit elkaar.

Zo nu en dan gingen we "oorlog voeren" in het bos. Ook een keer hadden we goed de gang erin en daar kwam Koopman aan. Prompt vluchtten we allen, dwars door zijn koren. Hij rende gauw naar school, naar meester Schroor. Maar de helft van de jongens was al op de speelplaats door een gat in het gaas.

Meester Schroor vond een lijsternest met 5 eieren in de dennenboom in zijn tuin. Hij kwam alle klassen rond om het te vertellen. Hij waarschuwde ons om het nest niet uit te halen. Toen ik na schooltijd naar het nest rende, was het leeg. Even voorbij de smid wachtte Toon B. me op. Die had de eieren al in zijn pet.

Er waren in die tijd maar weinig auto's over de weg. Het was meest paardenvervoer. En daar reed een vrachtautootje tegen een boom bij "Ons Genoegen". Ze hadden die man naar het ziekenhuis gebracht en de hele straat lag vol chocola en suikergoed. Er was geen wacht bij en daar kwamen wij met een 20 kinderen. We hebben krek alles opgegeten wat er lag. Eens moesten wij bij de verjaardag van juffrouw Belksma raden, hoe oud zij werd. Dat was geen succes. Iemand raadde 80 jaar. Veertig of vijftig jaar vond een ander. Ze werd echter 23 jaar.

Meester Schroor

In 1931 wil meester Martens graag met zijn gezin naar het dorp. De schoolwoning is te afgelegen. Het bestuur vindt dat voor de school niet gewenst. In augustus verhuist meester Martens naar Sneek. Hij wordt daar hoofdonderwijzer op een nieuwe school. Er wordt een advertentie geplaatst en er komen zeven reacties op. Een commissie bezoekt Meester Schroor in Havelterbrug en komt met een positief advies.

Meester Schroor

Het bestuur verzekert zich ervan, dat meester Schroor met zijn vrouw ook in Putten komt kijken door hem telegrafisch uit te nodigen. Meester Martens haalt hem met auto van het station in Amersfoort. Na een rondleiding en een gesprek is de benoeming rond.

Gesprek met J. Schuiteman (1924) en P. van Elten (1924)

Henk van Drie had bij juf Belksma straf. Ze had altijd een liniaaltje, waarmee ze je in je hand sloeg. Ze hield haar hand op en Henk moest zijn hand daarin leggen. Ze haalde uit en toen rukte Henk zo z'n hand weg.

Meester Renes kon goed vertellen. Op een keer hadden de meisjes handwerken. Wij zaten met alle jongens bij meester Renes. Het was winter en hij vertelde een verhaal over struikrovers. Toen we naar huis moesten, was het al een beetje schemerig. Het was toen 40 minuten eerder donker, omdat een speciale tijd werd aangehouden. We waren eigenlijk te bang om naar huis te gaan. We zagen achter elke struik een paar struikrovers zitten. Meester Renes kon erg hard rennen.

Hij werd weleens meester Keu genoemd, omdat zijn vader varkens koper was. Hij was eigenlijk de enige meester die meedeed op de speelplaats.

Hij kon goed orde houden. Als je niet oplette, kwam hij langs je bankje en dan was het: "Je doet weer voor spek en bonen mee."

Er is weleens door iemand gezegd: "Wat ik op school geleerd heb, dat heb ik bij meester Renes geleerd. Hij was een goede leraar." Hij is naar Roodeschool (redactie: Wouterswoude) gegaan. Meester Schelling kwam na hem. Hij zat eerst bij van Elten in de kost. Meester Schelling kon de kinderen met de ogen bedwingen.

We hebben allemaal met kroontjespengeschreven. Het inktpotje zat midden in de bank verzonken. Als je heel mooi schreef, mocht je een regeltje met rode of groene inkt schrijven.

Als het slecht weer was, mocht je voor schooltijd naar binnen. Meester Schroor was dan soms nog thuis. Wij gingen dan een beetje tekeer. Maar er was boven het achterste lokaal een luik. Meester Schroor kon vanuit zijn huis door dat luik in de klas kijken. We hebben op een keer in de mouw van zijn stofjas een dode vogel geknoopt. Hij was al woest, toen hij op school kwam, omdat wij zo'n heibel maakten. Hij greep z'n jas en stak z'n hand in de mouw... Alle jongens die erbij waren, hebben het geweten.

School Hoef 1929

1. Toon v.d. Beerenkamp, 2. Couzijn Aalten, 3. Hendrik v. Drie, 4. Johan Martens, 5. Geurt v't Klaphek, 6. Elbert v.d. Beerenkamp, 7. Bessel v.d. Veen, 8. Beerdje v. Winkoop, 9. Besseltje v.d. Veen, 11. Hanna v't Klaphek, 12. Peter Koopman, 13. Toon Koopman, 14. Juf Belksma, 15. Heintje Koopman, 16. Beerdje v.d. Beerenkamp, 17. Maasje Koopman, 18. Mies v.d. Hoorn, 19. Eefje v.d. Hoorn, 20. Pé Koopman, 21. Stien de Wild, 22. Meester Martens, 23. Rika Aalten, 24. Hanna v 't Klaphek, 25. Griet Martens, 26. Thea Martens, 27. Bertha Aalten, 28. Heintje Kraay, 29. Miep Grif, 30. Gijsje Aalten, 31. Teuntje Grift 32. Martje of Jantje Kous, 33. Marinus Malenstein, 34. Jaap Willemsen, 35. Jan v. Loenen, 36. Steven Kraay, 37. Drees Aalten, 37. Cees van 't Klaphek, 39. Eb Malenstein

's Maandags was er bij meester Schroor schoolradio. Dan zette hij een kast van een radio in de klas. Terwijl wij de uitzending volgden, stak hij een grote sigaar aan. Meester Schroor deed ontzettend z'n best voor de school. Ik weet nog wel dat we heel veel hoofdrekennen hadden. Meester Schroor deed dat heel vaak. Aan het begin moest je bijvoorbeeld een getal in gedachten nemen. Hij zei dan wat we allemaal moesten doen. Wat zaten wij te rekenen en te rekenen. Aan het eind zei hij dan: Nou moet je er zoveel optellen of aftrekken, dat je er 50 overhoudt. Wat waren we blij als we dat ook hadden. Nu denk ik wel eens: Die heeft ons aardig tuk gehad.

In 1935 is de Broekermolen afgebrand. Het brandde als een fakkel. De bliksem was erin geslagen. Er zat een grote kolk in het land, waar altijd water in stond. De mensen gaven emmers met water door tot de molen, waar mijn vader met de dieselmotor maalde. Daar stond een hele rij mensen om het gebouwtje nat te houden. Meester Schroor liep heen en weer te bestellen. Peters zei: "Ik zal hem eens opknappen" en gooide water over zijn hoofd. De mensen zeiden later: "Ach meester, alle goeie dingen komen van boven."

Met een uitvoering van de jongensvereniging werd de school omgebouwd. Er zaten wanddelen die je kon omklappen. Er stond een lessenaar. Daar hielden ze voordrachten. Tussen klas 2 en 3 werd het podium opgebouwd. Daar stonden ze op. Daar werden ook toneelstukjes gedaan. In de pauze kregen we dan chocola. Dat werd gemaakt bij Hendrik Koopman in een wasketel. We moesten allemaal zelf een kom meebrengen. Het was altijd lekker. We kregen het ook niet zo vaak..

Met koninginnedag gingen de jongere kinderen een eindje rondrijden in zo'n ouderwetse brik met een paard ervoor. De rit eindigde bij de oranjerie van Oldenaller. Er was een rondvaart in de gracht om het kasteel. De grootste kinderen kregen bloemschikken. Daar was dan een prijsje aan verbonden. Alle kinderen kregen ranja. Bij school werd het ook versierd. Ik weet nog wel dat we een boog bouwden bij de brug over de beek heen. De hei daarvoor haalden we bij Janskontje bij de Withagersteeg. Er gingen dahlia's in. De boog werd dan 's nachts of 's morgens vroeg neergezet. In de winter kwam de schoolwerkster of schoolwerker elke morgen de kachel aanmaken. Dat ging met die lange turf. Die ging er in brokken in. Er werd wat petroleum over gegoten en er kwam meteen wat cokes op. Dan werd het aangestoken. Dat moest in alle vier de lokalen gebeuren. Als de laatste was geweest, dan moest bij de eerste kachel alweer cokes bij. De volgende dag zat er onderin een koek van verbrande cokes. Dat moest los gepookt worden. Eierkolen waren te duur. De kachel was een meter hoog, het was een grote potkachel. Vrijdags werd er schoongemaakt. Dan werd er een klas extra schoon gemaakt. Die werd geschrobd, alles werd nat afgenomen en de ramen werden gelapt. Elke week was er een andere klas aan de beurt. De andere klassen werden stofvrij gemaakt.

School Hoef 1936

1. Evert Schuiteman, 2. Graddus v. Asselt, 3. Peter Kraay, 4. Nui Bloemendaal, 5. Henk v. Essen, 6. Jaap Schuiteman, 7. Diesemer v. Nieuwenhuizen, 8. Arend Timmer, 9. Jan Dijkhuizen, 10. Evert Kous, 11. juf Hagen, 12. meester Pos, 13. meester Renes, 14. juf Belksma, 15. meester Schroor, 16. Hennie den Herder, 17. Dirkje v. Drie, 18. Gijsje Koopman, 19. Gerrie Staal, 20. Nellie v. Winkoop, 21. Dina v. Drie, 22. Rika Schuiteman, 23. Lubbertje v. Nieuwenhuizen, 24. Teuntje Hoogendoorn, 25. Eefje de Graaf, 26. Heintje Kraay, 27. Lies v.d. Garskamp, 28. Harmen Bronkhorst, 29. Gijsje Bronkhorst, 30. Heintje Dekker, 31. Rieka Staal, 32. Anna v. Drie, 33. Wim Kieft, 34. Eefje v. Nieuwenhuizen, 35. Peetje Jansen, 36. Wim de Graaf, 37. Jennie Jansen, 38. Maartje Petersen, 39. Fenny Schuiteman, 40. Jans Bloemendaal, 41. Willie v. Winkoop, 42. Ali v.d. Hazel, 43. Grietje Teunissen, 44. Jannetje v. Donkersgoed, 45. Corrie Brons, 46. Alie Brons, 47. Jannetje Ruitenbeek, 48. Aartje Bakker, 49. Cornelsje Ruitenbeek, 50. Maartje Brons, 51. Maartje Kous, 52. Gijsje Kous, 53. Hennie Kous, 54. Steven v. Essen, 55. Gradda Jansen, 56. Lubbertje v. Nieuwenhuizen, 57. Albert Mouw, 58. Bram Kruihof, 59. Barend Staal, 60. Rein Kuit, 61. Wouter Kuit, 62. Jaap Lubbertsen, 63. Marinus Lubbersen, 64. Rut Kraay, 65. Gerrit v. Nieuwenhuizen, 66. Gerard v. Nieuwenhuizen, 67. Gerrit Bloemendaal, 68. Cil de Graaf, 69. Rik Dekker, 70. Gijs v. Donkersgoed, 71. Gerrit v. Donkersgoed, 72. Arend v.d. Hazel, 73. Dirk Geurts

School Steenenkamer

Putten kent twee Christelijke schoolbesturen, die onafhankelijk van elkaar functioneren en een wat ander accent leggen op de identiteit. In de volksmond worden ze het 'grote' en het 'kleine' bestuur genoemd. Zij bestaan al sinds 1906 naast elkaar, toen de Hervormde school aan de Papiermakerstraat werd opgericht. In de vergadering van april 1927 wordt gemeld, dat enige ouders het verzoek hebben gedaan aan de Vereniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs, de Openbare school te Steenenkamer om te zetten in een Christelijke. Dit blijkt alleen mogelijk als er leerlingen van school Hoef naar de nieuwe school zullen gaan. De inspecteur stelt dan voor een grensregeling te maken. Hierbij zullen 56 van de 182 leerlingen van school Hoef naar Steenenkamer moeten gaan. Ouders die tot de Gereformeerde kerk behoren en wonen binnen het vastgestelde gebied, zijn echter vrij om hun kinderen te sturen naar de school van hun keuze. Bij overtreding moet jaarlijks een bedrag gestort worden in de kas van de andere vereniging.

Sommige ouders zijn faliekant tegen de gedwongen overplaatsing en houden de kinderen thuis. Het bestuur echter is akkoord gegaan met de regeling en zal de "onwillige ouders" schriftelijk berichten, dat men door het gemaakte contract aan de gestelde grensregeling is gebonden. Om aan de grensregeling te ontkomen, huren twee gezinnen een kamer in een huis over de afgesproken grens. Ze laten zich in Steenenkamer inschrijven. Deze inschrijvingen worden na ontdekking ongedaan gemaakt, omdat er van echt wonen geen sprake is. In 1931 is door de opening van school Steenenkamer in Hoef een leerkracht overbodig. Meester B. Willemsen trekt zich als onderwijzer terug en krijgt eervol ontslag. Op de jaarvergadering van 1934 spreken de leden zich uit, dat het zeer gewenst zou zijn, dat alle Christelijke scholen in Putten onder één bestuur zouden komen. Zover komt het niet.

Koninginnefeest

Het Koninginnefeest, zoals dat nu nog wordt gevierd op "Hoef" heeft een lange traditie. In 1930 wordt tijdens de vergadering besloten, voor ieder kind twintig centen uit de kas der Vereniging te verstrekken voor het houden van een schoolfeest op Koninginnedag. In 1931 wordt gemeld, dat het personeel in Hoef trouw heeft gecollecteerd en hiermee een bedrag van wel ongeveer honderd gulden bij elkaar heeft weten te brengen. De heer Schroor is voornemens 's morgens met de kinderen een rijtoer te maken en 's middags spelletjes in en bij de school te houden.

Ziekte in school

In het bestuur komt in 1932 de vraag aan de orde, of de hoofden der scholen het recht hebben om kinderen die uitslag hebben of vermoedelijk aan besmettelijke ziekten lijden de toegang tot de school te weigeren. De heer Schroor antwoordt daarop "dat zij hiertoe geen recht hebben dan op advies van den dokter". Hierop ontspint zich een hele discussie over een 'schoolarts'. De aanstelling daarvan heeft zowel licht- als schaduwzijden, zo meent het bestuur.

Spelletjes bij school te "Dorp" op een later tijdstip